

БАЛАНЫҢ ПСИХОМОТОРЛЫ ДАМУЫ

Жалпы қозғалыстар, негізгі моторика

Екбетімен жату жағдайында

- Туылған кезде: Жалпы иілу жағдайы
- Жасы 6 апталық: Жамбастың түсуі
- Жасы 4 ай: Желкесін сүйегенде бас пен иықты көтереді
- Жасы 6 ай: Қолды түзетіп, кеудені көтереді

Баланы қолдарынан тарту

- Туылған кезде: Басын ұстай алмайды
- Жасы 6 апталық: Бас қалпын бақылау дамиды
- Жасы 4 ай: Бас қалпын толық бақылау

Анаға кеңес

Сіз күн сайын, шомылғаннан кейін нәрестеңізге жеңіл массаж жасай аласыз.

Баланың отыруы

- Жасы апталық: Бүйірдегі орамдарға қолдау қажет
- Жасы 6-7 ай: Өз бетінше отырады
- Жасы 9 ай: Өз бетінше отыра алады

Нәрестенің тұрып, жүруі

- Жасы 6 ай: Қолдау арқылы тұрып тұрады
- Жасы 10 ай: Тұрады, бірақ айналасындағы заттарды ұстау, сүйеу арқылы

Баланың отыруы

- Жасы 12 ай: Өз бетінше тұрып, тұтқаны ұстап жүреді
- Жасы 15 ай: Өз бетінше жүреді және ойыншықтарды алу үшін еңкейеді

Ұстау және қол жеткізу мүмкіндігі

- Жасы 4 ай: Сылдырмақ ұстап, дыбыс шығару үшін шайқайды
- Жасы 5 ай: объектілерге қолы жетеді
- Жасы 6 ай: Заттарды қолдан қолға ауыстырады
- Жасы 7 ай: Бас бармағын сорады

Шаршылармен ойын

- Жасы 12 ай: Шаршы ойыншықты қолымен береді
- Жасы 15 ай: Шаршы ойыншықтан ғимарат жасайды

Жіңішке манипуляциялар

- Жасы 5 ай: Бүкіл қолымен ұстайды
- Жасы 9 ай: Бас бармақты қолмен қарсы қояды, осылайша затты ұстайды
- Жасы 10 ай: Кішкентай заттарды көздейді
- Жасы 12 ай: Заттарды саусақпен ұстайды

Сурет салу

- Жасы 18 ай: Қағазда қарындашты жылжытады
- Жасы 3 жас: Шеңбер сызады
- Жасы 4 жаста: Крест салады
- Жасы 5 жаста: Үшбұрыш сызады

Сөйлеуі

- Жасы 3 ай: Жеке дыбыстар: o-o a-a
- Жасы 8 ай: Екі буынды дыбыстар: Да-Да Ба-Ба Ма-Ма
- Жасы 12 ай: Екі-үш мағыналы сөз: *Анам береді*
- Жасы 18 ай 10 сөз: *Жоқ. Киса. Әке. Сәлем. Дәмді*
- Жасы 24 ай: Екі сөзді байланыстыру: *Әкем кетті*
- Жасы 3 жыл: Толық сөйлемдерді үнемі айтады: Мишка ұйықтайды, қайырлы түн, аю Мишка шаршады

Әлеуметтік дағдылар

- Жасы 6 апта: Ересектер күлсе күледі
- Жасы 16 апта: Қатты күледі
- Жасы 7 ай: Үлкендердің көзінше мазасызданады
- Жасы 9 ай: Жасырынбақ ойнайды

Әлеуметтік дағдылар

- Жасы 15 ай: Стақандағы сусындарды ішеді
- Жасы 18 ай: Қасықпен өз бетінше тамақтанады
- Жасы 2,5 жаста: Күндіз дәретханаға баруды сұрайды
- Жасы 3 жас: Өз бетінше көйлектерді киеді (түймелеуден басқа)

Дамудың негізгі кезеңдері

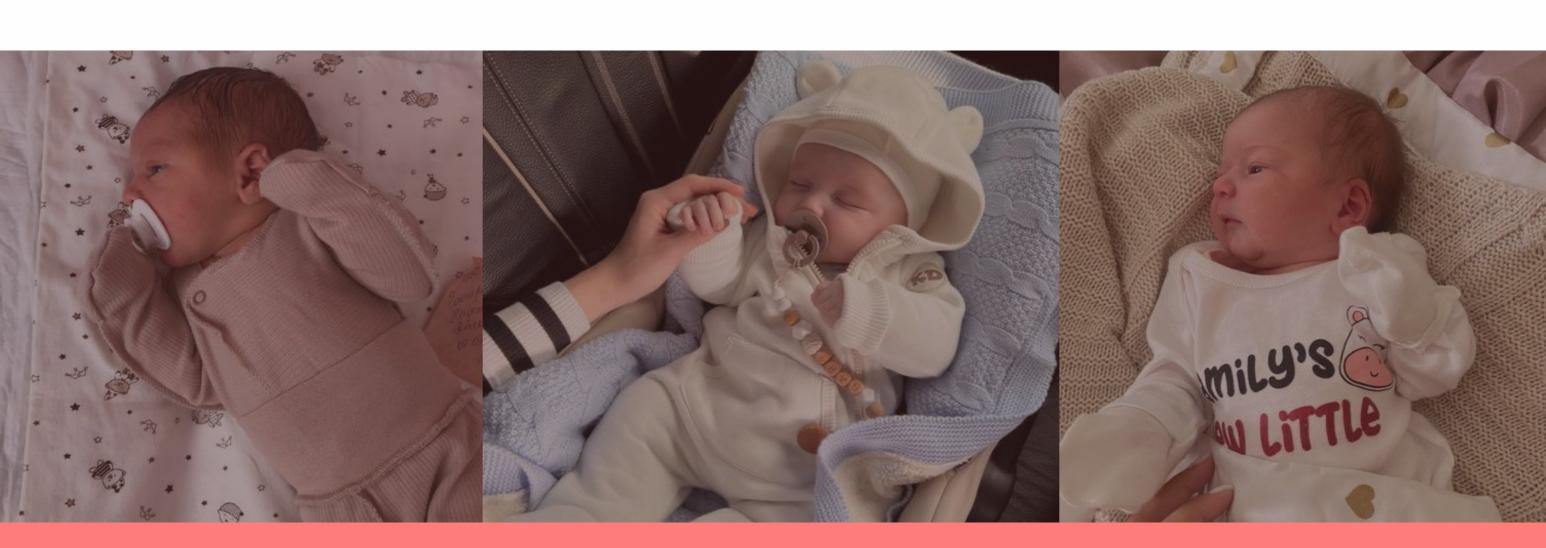
Бала дамуының барлық кезеңдерін есте сақтау қиын, сондықтан негізгі сәттерді есте сақтауға тырысыңыз:

4-6 апта	Күліп қарағанға күліп жауап қайтарады
6-7 ай	Өздігінен отыра алады
9 ай	Өздігінен отырып, тұра алады
10 ай	Заттарды аларда бас бармағын қозғалысқа келтіреді
12 ай	Өздігінен жүре алады, 3 сөз айтады
18 ай	Шаршы ойыншықтардан ғимарат тұрғыза алады
24 ай	2-3 сөзден тұратын сөйлемдер айтады

Бала дамуындағы бұзылыс белгілері

Дамудың негізгі кезеңдері әртүрлі жаста орын алады. Кестеде баланың дамуындағы ауытқушылықты көрсететін белгілер келтірілген, егер бала әлі белгілі бір дағдыларды меңгермеген болса, нормадан ауытқуды бағалау үшін есте сақтау керек.

Кез-келген	Ананың алаңдау себептері. Бұрын
жаста	меңгерілген дағдылардың регрессиясы
10 апта	Бала күлмейді

6 ай	Қарапайым рефлекстер сақталады. Көз қиығының қылилануы байқалады. Тек қолда көтеріп жүруді талап етеді. Адамдарға, ойыншықтарға, жануарларға ешқандай қызығушылық танытпайды.
10-12 ай	Отыра алмайды. Екі буыннан тұратын дыбыстарды айта бастайды. Заттарды бас бармағымен ұстай алмайды.
18 ай	Өздігінен жүре алмайды. Сөздік қоры 6 сөзден аспайды. Әрдайым ауызы ашық қалыпта және сілекей бөлінуі
2,5 жас	2-3 сөзден тұратын сөйлемдерді айта алмайды
4 жас	Түсініксіз сөйлейді

МА!МА! ҚОСЫМШАСЫН ЖҮКТЕП АЛЫҢЫЗ

Жүктілік пен ана болу туралы сенімді нұсқаулық. Біз бұл курсты сіздің өміріңіздегі ең маңызды саяхатқа қажетті білім, қолдау және сенімділік беру үшін жасадық.

+7 707 634 9675

